

Collegial=Lidende for Danmark og Norge.

Med kongelig allernaadigst Privilegium.

No. 20. Den 18de Mai 1805.

Trykt i Kjøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

F u n d a t s

Ved et af afgangne Kammerraad Esren Fogh, med kongelig Bevilling af 20 Novbr. 1767, oprettet og i hans Dødsbøe den 31 August 1794 foresundet Testamente er til en Skoles Oprettelse i Veile for 20 fattige Børn givet 7,100 Rdlr., for hvilket Legat af Executores Testamenti, i Overeensstemmelse med Testators Disposition, er forfattet en Fundats af følgende Indhold.

1) Skolen skal bestandigt bære Navn af Foghs Friskole.

2) Det indkøbte og fra Grunden af med Grundmuur opbygte Haus, beliggende paa Hjørnet af denne
Byes

Vyes lille Torv og Kirkegaarden, under No. 153, saaledes som Samme nu er indrettet, forbliver denne Stiftelses Eiendom, hvori den søndre Stue med deri værende Jern-Vindovn, med Stole, Borde og Bænke, er bestemt for Børnene til deres Ophold og Underviisning i Skoletimerne, og maa ikke, under noget Paaflud, benyttes af Skoleholderen til privat Brug; det øvrige af Huset, saavelsom Gaugen, nyder Skoleholderen til Bepæl for sig og Familie, saavelsom den i det nordvest Værelse befindende Jern-Vindovn. Skatterne af Huset betaler Skoleholderen, hvorimod han nyder den for Huset faldende aarlige Udviisning i Veile Skov.

3) Ligesom de ved Testamentets 1ste Post bestemte 800 Rdlr. ere anvendte til ommalddte Skolehusets Indkjøb og Opbyggelse; saa have Executores ved Stifteslutning efter salig Kammerraad Fogh udlagt Skolen de ved de øvrige Poster til Skolen og Skolebørnene af Stiftens skænkede 6,300 Rdlr., der for nærværende Tid staae i Veile Mølle, imod samme Mølles Eiers derfor udstedte 1ste Pante-Obligation.

4) Stifterens i Testamentet yttrede Villie bliver Grundreglen for denne Skoles Administration, Skoleholderens Lønning m. v. Ifølge heraf

a. saaer Skoleholderen i aarlig Løn 100 Rdlr., hvilke udbetales ham kvartallter;

b. saaer han ligeledes aarlige Renter af 600 Rdlr. til

at

at anskaffe fornøden Ildbrand og Lys til Skolen, Papiir, Penne og Blæk til Skolebørnene; dog staaer det i Directionens Magt, selv at anvende forbemaalzte Renter til anførte Brug;

- c. maa Directionen ikke antage, ei heller Skoleholderen modtage, i de til Underviisning bestemte Timer, flere end 20 Børn, nemlig 12 Drengene og 8 Piger; disse Børn vælges af Directionen;
- d. af disse Børn faae 6 Drengene aarligt til 11 Decbr., enhver 8 Rigsdaler, hvorimod de skulle være pligtige til at assistere ved Sangen i Kirken, naar Gudstjeneste holdes; de andre 6 Drengene faae til samme Tid enhver 6 Rdlr., og enhver af Pigebørnene 4 Rdlr.;
- e. Renten af 200 Rdlr. anvendes aarligt til at anskaffe de fornødne Bøger for Børnene, saavidt tilstrække kan;
- f. hvad aarlige Reparationer der foresfalde ved Skolen; besørger Directionen paa Stiftelsens Regning; men, skulde noget voldeligen eller skødesløs beskadiges, enten af Skoleholderen og Familie eller af Skolebørnene, bør det af Skoleholderen eller Børnenes Forsældre bekostes istandsat.

5) Saaavel Skoleholderen som Skolebørnene ere forbundne til, at rette sig efter den af Executores forsatte Instrux; i andet Tilfælde, og naar Directionen 3de Gange forgjæves har advaret de Forsammelige, bliver

ver Skoleholderen entlediget fra Embedet og udslytter af Skolehuset, og Børnene forvises Skolen. Det staaer i Directionens Magt, at gjøre de Forandringer og Tilslæg i Instructionen, som den maatte finde fornødne og rjenlige.

6) Kort før hvert Mars 11 Decbr. holdes offentlig Examen i Skolen i Directionens Overværelse. Directionen kan afskorte de Børn, som i det forbigangne Aar have viist sig doovne eller usikkelige, i Forhold Noget af de Penge, de ellers skulde have til 11 Decbr., hvilke saaledes afskortede Penge deels anvendes til Præmier for de Børn, der have udmærket sig ved Flid og Sædelighed, deels oplægges til Skolens Fornødenheder i paakommende Tilfælde.

7) Saalænge Executorerne leve, forbeholde de sig Directionen over Skolen; men efter deres Død overdrages den Amtmanden over Beile Amt, Sognepræsten og Byfogden i Beile.

8) Den originale Fundats, tilligemed Hs. Majestæts allernaadigste Confirmation, nedlægges til Bevaring i Ribe Stifts Archiv; men tvende verificerede Gjenparter deraf forblive, den ene hos Skolens Directeurer, og den anden hos Provsten over Nørvangs Herred.

Denne Fundats er under 11 Januar d. A. allernaadigst gratis confirmeret, dog saaledes, at den tilste-

des

deværende Executor Testamenti tiltræder Inspectionen for bemældte Skole, men at iøvrigt i denne Henseende forholdes efter Anordningerne.

Offentlige Foranstaltninger.

Under 26 s. M. er fra det kongelige Schlesvig-Holsteenske Sanitetscollegium udstedt en Bekjendtgjørelse angaaende den allernaadigst nyanordnede Jordemoder-skole *) og det dermed forbundne Fødselshuus i Kiel. Dens Indhold er følgende. Det har behaget Hs. Majestæt under 19 s. M. at give følgende Foranstaltninger i Henseende til denne Jordemoder-skole og det dermed forbundne Fødselshuus sit Bisald, og at overdrage for-nævnte Collegium deres Bekjendtgjørelse. §. 1. Da det har behaget Hs. Majestæt, istedetfor de ophævede Jordemoder-skoler i Flensborg og Altona, at anordne Indretningen af en almindelig Jordemoderanstalt i Kiel, for begge Hertugdømmer, at sætte Samme under det Schl. Holst. Sanitetscollegies umiddelbare Opsyn, og til denne Skole at overdrage de for hine Skoler hidtil bestemte Fonds, Indkomster og Effecter; saa skal for Fremtiden Underviisningen for alle de Jordemødre, som for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, Herstøbet Pinneberg og Grevskabet Rantzau fremdeles skulle dannes, gives i Kiel, dog, i Henseende til Staden Altona, un-

der

*) See Collegial-Libenden b. A. No. 4. Side 58.

der allerhøieste Bevilgning, en Undtagelse, som nærmere bestemmes, derhos finde Sted. For at Lærlingene tillige kan gives Leilighed, til under tilbørligt Tilsyn at øve sig i Fødselshjælpen, er med denne Læreanstalt et Fødselshuus forbundet, i hvilket et tilstrækkeligt Antal fattige Barselkvinder, af de Jordemoder-skolen tillagte Indkomster, nyder fri Barselseng. §. 2. I denne Jordemoder-skole og det dermed forbundne Fødselshuus skulle alle, som bestemme sig til at være Jordemødre, af for nævnte Lande, nyde fri Underviisning, uden at Hertugdømmenes Undersaatter skulle bebyrdes med den af Hs. Majestæt lønnede Lærers Betaling. Dog bekommer han, ligesom ogsaa Overjordemoderen, cengang for alle, af enhver Lærling, 2 Rdlr. Indtrædelsespenge. §. 3. Alle Jordemødre, som sendes til Jordemoder-skolen, for at undervises, skulle boe i Fødselshuset, i hvilket de tjenligste Indretninger til deres Modtagelse skulle træffes. De betale ugentligen, for Bolig, Ild, Lys og Seng, i Vintermaanederne, 24 Rb., og i Sommermaanederne 16 Rb. Ogsaa erholde de en eensformig passende Kost, hvis Betaling, efter nuværende Priser, bestemmes til 10 Sk. dagligen. Denne enhver Lærlings Underholdning, under hendes Underviisningstid, som om Sommeren er 5 Mk. 4 Rb., og om Vinteren 5 Mk. 12 Rb. om Ugen, ligesom ogsaa de 4 Rdlr. Indtrædelsespenge efter §. 2, skulle af det Sted eller

ler District, hvorfra Jordemoderen sendes til Jordemoder-skolen, betales Indretningen forud. Skulde i Kostens Pris, ved Tidsumstændighederne, nogen Forandring blive fornøden, saa underretter Sanitetscollegiet, i behørig Tid, alle Vedkommende, ved Circulaire derom. Skulde en Lærling døe før Læretidens Udløb, skulle de endnu øvrige Underholdningspenge komme det Sted, som har sendt hende til Jordemoderanstalten, tilgode, og Samme tilbagebetales. §. 4. Skulde foruden disse Fruentimmer, som fra Communerne o. s. v. sendes derhen, og som uden Undtagelse skulle boe i Fødselshuset, endnu andre til Jordemoderprofessionen oplagte Fruentimmer ønske at tage Deel i Underviisningen, saa kan Directionen, efter Omstændighederne, meddele dem Tilladelse til fra Byen af at besøge Underviisningen; men de have da at betale dobbelte Indtrædelsespenge, nemlig 4 Rdlr. til Overlæreren og 4 Rdlr. til Overjordemoderen. §. 5. I Almindelighed antages intet Fruentimmer ved Jordemoder-skolen til Underviisning, uden at hun er gift eller Enke, imellem 20 og 30, eller ei meget over 30, Aar, af en til Jordemoderprofessionen fikket Legems-, især Hændernes-, Bygning, af gode Naturgaver, øvet i Læsning, og, om det kan see, tillige i Skrivning, og at hun, om hendes Kundskaber i Christendommens Grundsandheder, samt hendes Odruelighed og upaaklagelige Wandel, er forsynet med et godt Skudsmaal fra hendes

Skrif,

Skriftesfader. Imidlertid, dersom der paa noget Sted ei skulde findes nogen gift Kone eller Enke, af den bestemte Alder, duelig og villig til at lære Jordemoderkonsten, men derimod et ældre eller ugift Fruentimmer, som besad udmærket Lyst og Duellighed dertil, saa falder, efter Omstændighederne, i Henseende til hende kunne gjøres en Undtagelse. §. 6. Undervisningen gives baade Sommer og Vinter, og begynder hvergang 14 Dage efter Paaſte og 14 Dage efter Michelsdag, samt vedvæder uafbrudt det øvrige Halvaar; den er saavel theoretisk som practisk; hiin gives dagligen 2 Timer af Jordemoder-Læreren; denne retter sig efter Leilighed og Fornødenhed, og indbefatter Øvelsen i Grebet, den practiske Anviisning til Hjælp ved Fødselen, og i Barselquinders og nyfødte Børns Pleie og Behandling. Jordemoder-skolens Lærer skal heri, saavel i Henseende til Undervisnings-Methoden som ellers, rette sig efter den for ham forfattede Instrux.

(Slutningen følger.)

Til at lette Communicationen for Nordlandenes og Finmarkens Aanter, som hidtil ikkun have haft Post hver 6te Uge, er det befundet gavnligt, at lade Posten gaae oftere der, for det første til et Forsøg, for derved at erfare, hvorvidt det Locale og andre Omstændigheder tillade en oftere Postgang sammeſteds og andre dertil sigtende

tende forandrede Indretninger; ogsaa er det anseet nyttigt til Postens hurtigere Gang, at Posten og de dermed følgende Expresser ikke udgaae fra Trondhjem, men fra det i forrige Aar oprettede nordlandske Postcontoir i Bindalen. I denne Henseende har Generalpostamtet, under Gaars Datum, udfærdiget en Bekjendtgjørelse i de offentlige Tidender af følgende Indhold. "Ved kongelig Resolution er Generalpostamtet blevet autoriseret til, saasnart muligt at lade den nordlandske Post, som et Forsøg indtil videre, gaae hver 3die Uge, isteden for at den hidtil ikkun er gaaen hver 6te Uge. Herunder er ogsaa indbefattet Posten til og fra Westeraalen og Lofodens Fagderie, saavelsom Posten imellem Alten og Kjøbstaden Hammerfest. Det er end videre allerhøist anordnet, at bemældte Post, istedetfor at den hidindtil er udgaaen fra Trondhjem, skal efter den nye Indretning udgaae fra det nordlandske Postcontoir i Bindalen, og at Brevene imellem Nordlands og Finmarkens Amter, paa hiin og Stederne paa denne Side af bemældte Postcontoir, blive befordrede med den anlagte ugentlige Post igjennem Indherredet og Nummedalen. Efterat de hertil udfordrede foreløbige Foranstaltninger ere blevne truffene, er det bestemt, at den foromnævnte Indretning skal tage sin Begyndelse fra det nordlandske Postcontoir Onsdagen den 29 d. M., og continuere hver 3die Uge. De til Nordlandenes og Finmarkens Amter bestemte Breve

maa

maae altsaa, naar de skulde indløbe i rette Tid til Vestemøllersstederne, være affendte saa betimeligt, at de kunne være ankomne til Trondhjem Ugen førend den nordlandske Post afgaaer fra det nordlandske Postcontoir, paa det at de med Gudherreds Posten betimeligt kunne komme dithen.

Dette bekjendtgjøres herved til Vedkommendes Efterretning."

Blandede Efterretninger.

Den 3 Mai er Capitain-Lieutenant S. J. Akeleye udnævnt til Chef for Fregatten Diana.

Efterat det kongelige Admiralitets og Commissariats-Collegium var, fra det kongelige vestindiske guineiske Rente og General Soldkammer, bleven underrettet om, at der, i de til sidstnævnte Collegium indkomne Beretninger om Ildbranden paa St. Thomas, den 22 November f. A., havde været anført, at Premier-Lieutenant Wulffgang Raas af Søe-Etaten var med en Commando Matroser bleven sendt i Land fra Fregatten Hylla, som da, under Capitain Gethers Commando, laae ved St. Thomas, og havde udmærket sig, ved at bidrage til Ildens Slukning, og Saadant fra Admiralitetet var blevet Hs. Majestæt allerunderdanigst foredraget, har Allerhøihsamme, under 26de f. M., resolveret saaledes:

"Vi

”Vi have med Velbehag ladet Os referere det gode Forhold og den Conduite, som Premier Lieutenant Wulffgang Raas, med nogle af Fregatten Kyllas Mandskab, har vilst ved den uheldige Ildbrand, som rammede Vor De Et. Thomas i Vestindien, og bisalde, at Collegiet tilkjendegiver ham Vor allernaadigste Tilfredshed med ovennævnte hans og underhavte Mandskabs gode Forhold.”

Hvilken allerhøieste Resolution bliver fra Admiraltetet communiceret benævnte Lieutenant Raas.

Ligesom Directionen for Stiftelsen, Understøttelses-Anstalt for trængende Efterslægt af Medlemmerne udi den ophævede civile og adskillige Stænders Enkekasse, har meddeelt det i forrige No. anførte Regnskab, samt det med samme No. fulgte Bilag, saaledes haver den ogsaa meddeelt følgende af Stiftelsens Repræsentanter under 17 April d. A. tagne Beslutninger, nemlig:

1) at de i Foundationen §. 10 Lit. a. benævnte forældres eller faderløse Børn, der have saadan Sindss eller Legems Mangel eller Svaghed, som hindrer dem fra at komme i Levebred eller Næringsvei, maae antages til Understøttelse uden Hensyn til Alderen, naar de iøvrigt efter Foundationens Tilhold dertil ere berettigede;

2) at

2) at, da Foundationen, formedelst indløbne uforudseete Hindringer, ikke er bleven bekendtgjort saa betimeligen, som den 7 §. foreskriver, bliver vedvarende Understøttelse i dette Aar ikkun at tillægge de yderst Trængende af 1ste Klasse efter 8 §.; hvorimod de øvrige indkomne Ansøghinger udsættes til Afgjørelse i næste Aar, saaledes at saavel disse, som de flere Ansøgende, der mælde sig inden dette Aars Udgang, og derefter blive antagne til Understøttelse, nyde denne ved første Hævning paa een Gang for halvandet Aar;

3) at nogle meget Trængende af 2den Klasse efter 8 §. maae erholde Understøttelse for indevarende Aar, som en Gave, med Løfte, at vedblive som Pensionister, dersom nærmere Berettigede ikke mælde sig.

Til Quarantaine-Indretningen i Christianssand ere følgende Skibe ankomne:

- 1) Brouw Melting, Skipper Hendricks, med en Ladning af Sukker m. v., og 62 Baller spansk Uld, som er indtaget i London, og afviist fra Embden; det er lagt i 40 Dages Quarantaine, efterat Ulden ved Udluftning og Røgning paa Quarantaine-Pakhuset er bleven renset;
- 2) den unge Christian, ført af Skipper Morten Møller, kommen fra Cadix med en Ladning Salt; dette Skib er givet 14 Dages Observations-Quarantaine.

Den

Den 23 s. M. ere Skibene Friderich Adolph, Skipper Lieberg, Harmonien, Skipper Fischer, Diana, Skipper Petersen, og Oliver Cromwel, Skipper Lombard, løste af Nvarantainen. Ligeledes er Skibet den lille Sophie, Skipper Nistrup, forhen ansøtt i denne Tidende, efter 14 Dages Nvarantaine, givet Practica, da alle ombord værende Citroner vare desemballerede, og Embalagen destrueret, samt der ellers ingen giftfængende Værelse fandtes ombord paa Skibet.

Den preussiske Regjering har, ved Publicandum af 15 Marts sidstleden, fastsat, at de fra mistænkte Steder kommende, til preussiske Havne bestemte, Skibe ikke skulle vorde modtagne sammesteds, med mindre de have udholdt fuldstændig Nvarantaine i Christiansand, og kunne forevise Sundhedspas fra Nvarantaine-Commissionen sammesteds. Denne Foranstaltning er, ifølge officiel Beretning til Nvarantaine-Directionen, senere forandret derhen, at deslige Skibe, saafremt de alene kunne legitimere at have udholdt Observations-Nvarantaine, enten i Christiansand eller i nogen anden Havn i de danske Stater, skulle blive admitterede i de preussiske Havne.

Ledigt Embede.

Under det danske Cancellie: Bysoged-Embedet i Christianssted paa St. Croix, samt de dermed forenede

Auc.

Auctions-Directeur og Notarii publici Embeder samme-
steds, af hvilke Embeder aarligen svares 1,250 Rdlr.
dansk Courant.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 17de Mai
er Apotheker ved Vesterbroes Apothek, J. Møller, con-
firmeret til Apotheker ved Frederiks Hospital i Kjøben-
havn.

Under Generalitetet: Den 19 April er Kornet
à la suite ved det trondhjemske Dragon-Regiment, E.
S. v. Gram, beskikket til virkelig Second-Lieutenant i
Regimentet; i det 1ste trondhjemske Inf. Regm. ere:
charact. Capitain J. B. v. Matheson beskikket til Com-
pagniechef; Sec. Lieut. P. A. v. Krogh til Premier-Lieuten-
tenant, og J. Andrik H. v. Brodtkorb til Second-Lieuten-
nant; i det søndensjeldske Inf. Regm. ere: Oberst-Lieuten-
tenant M. P. v. Juul beskikket til 2den Stabsofficer; Major
J. G. v. Meyländer til 3die Stabsofficer; Major B. M. v. Meyer til 4de Stabsofficer; Ba-
tallions-Commandeuren Major P. A. v. Kjøbing til 5te
Stabsofficer, og Chef for et gevebent Musketeer-
Kompagnie, Capitain E. W. v. Hadeln, til Major og
national Batallions-Commandeur; national Comp. Chef
H. E. v. Huitfeldt til Chef for et gevebent Compagnie;

charact. Capitain. F. v. Brock til national Compagnie-
 Chef, og Sec. Lieutenant E. v. Hermannstorff til Pre-
 mier-Lieutenant. Den 26de, Befalingsmanden ved
 Corpsen til Fods af Frederiksværks frivilligt bevæbnede
 Corps, Major P. E. v. Tscherning, udnævnt til øverste
 Befalingsmand over det hele frederiksværkske frivilligt be-
 væbnede Korps; Overjæger P. Trolle og Frikorporaler-
 ne N. J. Hindsgaul og P. H. Hennem udnævnte,
 Trolle til virkelig Fændrik ved det syenske Infanterie-
 Regiment; Hindsgaul til virkelig Kornet ved det hols-
 teenke Rytter-Reg., og Hennem til virkelig Fændrik
 ved Prinds Frederiks Regiment til Fods; Capitain à
 la suite ved det nordresjælandske Landv. Regiment, J. S.
 v. Smith, befuldmægtiget til Compagniechef i samme; Exam.
 Juris N. Fogh udnævnt til Second-Lieutenant i det
 2det østre jydke Landværn-Regiment; Capitain ved det
 vestre jydke Landværn-Regiment, M. P. v. Richter,
 efter Ansøgning, i Maade afskediget af Krigstjenesten ved
 Landvæernet; Major à la suite ved Husarregimentet,
 T. C. E. v. Friboe, befuldmægtiget til Eskadronchef i samme;
 Frikorporal E. Masnbach af det schlesvigske Infanterie-
 Reg. udnævnt til virkelig Fændrik i bemældte Regiment;
 Proprietair N. Selchau forundt Character som Gene-
 ral-Krigs-Commissair, med Tilladelse at bære den for-
 de characteriserede General-Krigs-Commissairer reglemen-
 terede Uniform og Armeens Feldtegn; Premier-Lieute-
 nant

nant ved den langelandſke Landværn-Batallion, J. v. Hansen, efter Ansøgning, i Naade afskediget af Krigstjenesten ved Landeværnet. Den 3die Mai, characteriseret Premier-Lieutenant i den nordensfjeldſke Skieløber-Batallion, E. F. E. v. Røppen, beſtattet til virkelig Premier-Lieutenant i ſamme.

Under Admiralitetet: Den 3 Mai er Under-Chirurg N. A. Wengel, efter Ansøgning, afskediget og J. M. Faur i hans Sted anſat til Under-Chirurg ved Haandværkſtoffen.

Under Rentekammeret: Den 1 Mai er Cand. Juris J. Jensen udnævnt til Copiist i det jydſke og lollandſke Landvæſens-Contoir; Exam. Juris G. F. Reſch til Copiist i Rentekammerets danſke og norſke Cancellie, og i ſidſtnævnte Contoir er E. Aalborg tillige udnævnt til 3die Copiist.

Under General-Toldkammeret: Den 8 Mai er Kammerjunker og Lieutenant ved Livgarden til Fods, G. Brockdorff, beſtattet til Told- og Conſumtions-Inſpecteur i Beile; den 2den Strand-Toldberjent ved Karrebeckſminde, L. J. Thim, til 1ſte Strand-Toldberjent ſammesteds, fra 1ſte Jult d. A. at regne.

Under Oekonomie- og Commerce-Collegiet: Den 8 Mai er hidtilværende adjungeret Conſul i Triest, Wolfgang Friderich Renner, beſtattet til virkelig Conſul i Triest, Fiume og Iſtrien.